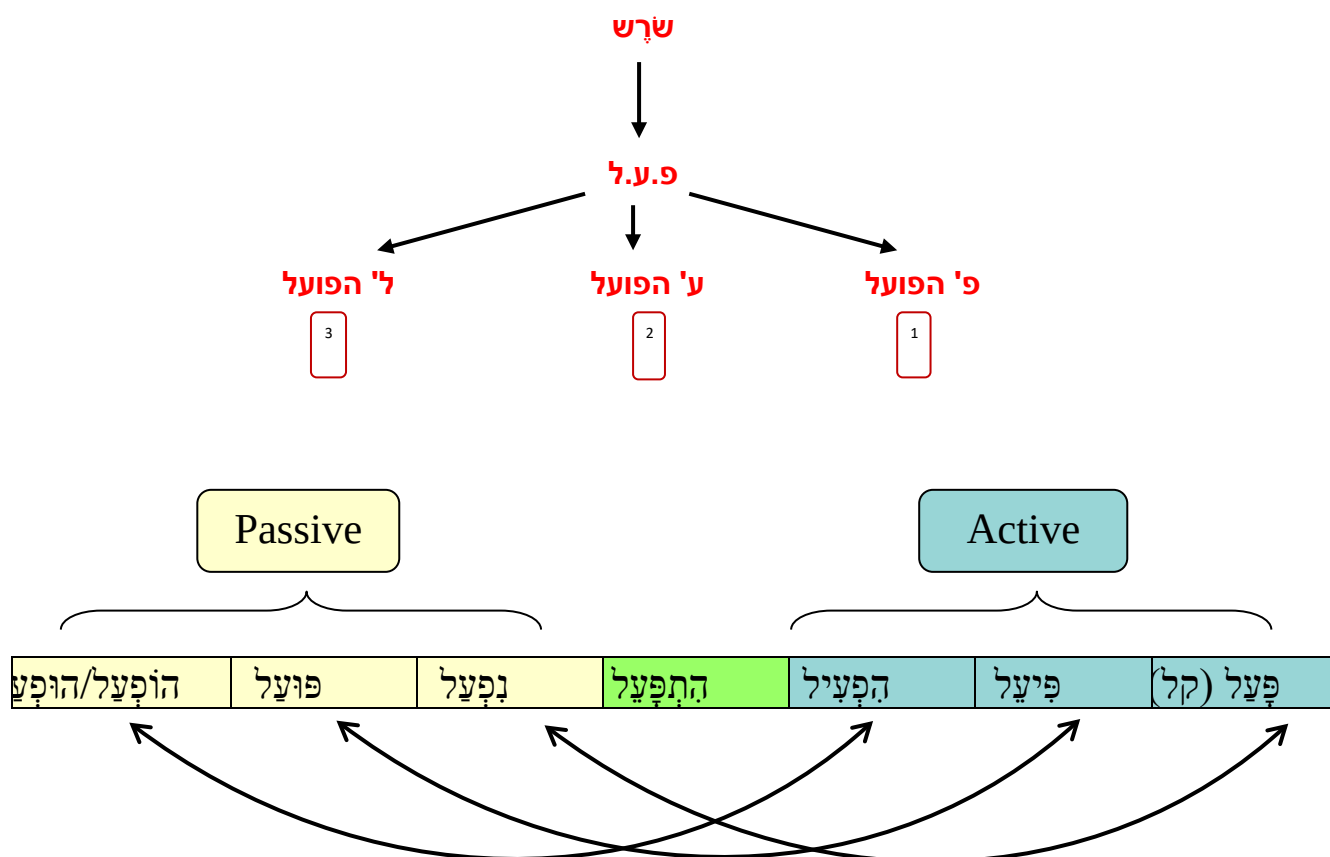

שבעת הבניינים The Seven Stems

דוגמאות לקשר בין הבניינים

Examples for the relationship between the buildings

סבילים Passive

נפעל*

הכסף נשמר על ידי הבנק

פועל

הסיפור סופר על ידי המורה

הופעל

האורחים הוזמנו על ידי החתן והכלה

פעילים Active

פעל

הבנק שמר את הכסף

פיעל

המורה ספרה את הסיפור

הפעיל

החתן והכלה הזמינו את האורחים

התפעל

1. פעיל (active): הילדים מתרוצצים בחוץ.

2. סביל (passive): הוא הסתפר אצל הספר.

* יש פעילים פעילים בבניין נפעל: נכנס (entered), נלחם (battled),
נרשם (registered), ונפגש (met).

שבעת הבניינים – גזרת השלמים Seven Buildings – The regulars Subgroup

זמן	שם גוף	פעל (אפעול)	פעל (אפעל)	נפעל	פיעל	פועל	הפעיל	הופעל	התפעל
עבר	אני	כתבתי		נכתסתי	פיתרתי	פוטרתתי	הזמנתי	הוזמנתי	התקדמתי
	אתה	כתבת		נכתסת	פיתרת	פוטרתת	הזמנת	הוזמנת	התקדמת
	את	כתבת		נכתסת	פיתרת	פוטרתת	הזמנת	הוזמנת	התקדמת
	הוא	כתב		נכתס	פיתר	פוטר	הזמין	הוזמן	התקדם
	היא	כתבה		נכתסה	פיתרה	פוטרה	הזמינה	הוזמנה	התקדמה
	אנחנו	כתבנו		נכתסנו	פיתרנו	פוטרנו	הזמנו	הוזמנו	התקדמנו
	אתם/הם	כתבתם/כתבו		נכתסתם/נכתסו	פיתרתם/פיתרו	פוטרתם/פוטרו	הזמנתם/הזמינו	הוזמנתם/הוזמנו	התקדמתם/התקדמו
הווה	יחיד	כותב		נכתס	מפטסר	מפוטסר	מזמין	מוזמן	מתקדם
	יחידה	כותבת		נכתסת	מפטרת	מפוטרת	מזמינה	מוזמנת	מתקדמת
	רבים	כותבים		נכתסים	מפטרים	מפוטרים	מזמינים	מוזמנים	מתקדמים
	רבות	כותבות		נכתסות	מפטרות	מפוטרות	מזמינות	מוזמנות	מתקדמות
עתיד	אני	אכתוב	אלמד	אכנס	אפטסר	אפוטסר	אזמין	אוזמן	אתקדם
	אתה	תכתוב	תלמד	תכנס	תפטסר	תפוטסר	תזמין	תוזמן	תתקדם
	את	תכתבי	תלמדי	תכנסי	תפטרי	תפוטרי	תזמיני	תוזמני	תתקדמי
	הוא	יכתוב	ילמד	יכנס	יפטסר	יפוטסר	יזמין	יוזמן	יתקדם
	היא	תכתוב	תלמד	תכנס	תפטסר	תפוטסר	תזמין	תוזמן	תתקדם
	אנחנו	נכתוב	נלמד	נכנס	נפטסר	נפוטסר	נזמין	נוזמן	נתקדם
	אתם/הם	תכתבו	תלמדו	תכנסו	תפטסרו	תפוטסרו	תזמינו	תוזמנו	תתקדמו
		יכתבו	ילמדו	יכנסו	יפטסרו	יפוטסרו	יזמינו	יוזמנו	יתקדמו
צווי	אתה	כתוב	למד	הכנס	פטסר		הזמן		התקדם
	את	כתבי	למדי	הכנסי	פטרי	אין	הזמיני	אין	התקדמי
	אתם/הם	כתבו	למדו	הכנסו	פטרו		הזמינו		התקדמו
שרש									
שם פועל Infinitive									
שם פעולה Gerund									
* יש פעלים בבנין הפעיל עם שני שמות פעולה : ס.כ.מ. : הסקמה וגם הסכס.									

מתוך: "להצליח בפועל ובתחביר", מאירה מעדיה

שבועות 1-3: נפעל

בבנין נפעל יש prefix נ' בהווה ובעבר.

- Its name, **Nif'al** reflects the third person singular masculine past tense.
- The *nun* is totally assimilated into the first consonant of the stem in the future, imperative and in the infinitive, and the vowel pattern changes.

להישבר (להשבר) to break הישברות (השברות), ש.ב.ר.					
עתידי	אֶשְׁבֵּר תִּשְׁבֵּר (תשבר) תִּשְׁבְּרִי יִשְׁבֵּר תִּשְׁבֶּר נִשְׁבֵּר תִּשְׁבְּרוּ יִשְׁבְּרוּ	נִשְׁבֵּר (נשבר) נִשְׁבְּרֶת נִשְׁבְּרִים נִשְׁבְּרוּת	הווה	נִשְׁבְּרִי (נשברתי) נִשְׁבְּרָת נִשְׁבְּרָת נִשְׁבֵּר נִשְׁבְּרָה נִשְׁבְּרֶנּוּ נִשְׁבְּרֶתֶם נִשְׁבְּרֶתָּן נִשְׁבְּרוּ	עבר
צייוי	הִשְׁבֵּר ! הִשְׁבְּרִי ! הִשְׁבְּרוּ !				

בנין נפעל – הטיית הגזרות

	שלימים	פה"פ ר'	פה"פ א' ה' ע'	פה"פ ח'	עה"פ א' ה' ע' ח'	לה"פ גרנית
עבר	נִכְנָסְתִּי	נִרְדַּמְתִּי	נִעְלַבְתִּי	נִחְקַרְתִּי	נִבְחַרְתִּי	נִשְׁמַעְתִּי
	נִכְנָסְתָּ	נִרְדַּמְתָּ	נִעְלַבְתָּ	נִחְקַרְתָּ	נִבְחַרְתָּ	נִשְׁמַעְתָּ
	נִכְנָסְתָּ	נִרְדַּמְתָּ	נִעְלַבְתָּ	נִחְקַרְתָּ	נִבְחַרְתָּ	נִשְׁמַעְתָּ
	נִכְנַסְנָה	נִרְדַּמְנָה	נִעְלַבְנָה	נִחְקַרְנָה	נִבְחַרְנָה	נִשְׁמַעְנָה
	נִכְנָסְנוּ	נִרְדַּמְנוּ	נִעְלַבְנוּ	נִחְקַרְנוּ	נִבְחַרְנוּ	נִשְׁמַעְנוּ
	נִכְנָסְתֶּם	נִרְדַּמְתֶּם	נִעְלַבְתֶּם	נִחְקַרְתֶּם	נִבְחַרְתֶּם	נִשְׁמַעְתֶּם
	נִכְנָסְתֶּן	נִרְדַּמְתֶּן	נִעְלַבְתֶּן	נִחְקַרְתֶּן	נִבְחַרְתֶּן	נִשְׁמַעְתֶּן
	נִכְנָסוּ	נִרְדַּמוּ	נִעְלַבוּ	נִחְקְרוּ	נִבְחָרוּ	נִשְׁמָעוּ
הווה	נִכְנָס	נִרְדַּם	נִעְלַב	נִחְקַר	נִבְחַר	נִשְׁמַע
	נִכְנָסְתָּ	נִרְדַּמְתָּ	נִעְלַבְתָּ	נִחְקַרְתָּ	נִבְחַרְתָּ	נִשְׁמַעְתָּ *
	נִכְנָסִים	נִרְדַּמִּים	נִעְלָבִים	נִחְקָרִים	נִבְחָרִים	נִשְׁמָעִים
	נִכְנָסוֹת	נִרְדַּמוֹת	נִעְלָבוֹת	נִחְקָרוֹת	נִבְחָרוֹת	נִשְׁמָעוֹת
עתיד	אֶכְנֹס	אֶרְדַּם	אֶעְלַב	אֶחְקַר	אֶבְחַר	אֶשְׁמַע
	תִּכְנֹס	תִּרְדַּם	תִּעְלַב	תִּחְקַר	תִּבְחַר	תִּשְׁמַע
	תִּכְנֹסִי	תִּרְדַּמִּי	תִּעְלָבִי	תִּחְקָרִי	תִּבְחָרִי *	תִּשְׁמָעִי
	יִכְנֹס	יִרְדַּם	יִעְלַב	יִחְקַר	יִבְחַר	יִשְׁמַע
	תִּכְנֹס	תִּרְדַּם	תִּעְלַב	תִּחְקַר	תִּבְחַר	תִּשְׁמַע
	נִכְנֹס	נִרְדַּם	נִעְלַב	נִחְקַר	נִבְחַר	נִשְׁמַע
	תִּכְנֹסוּ	תִּרְדַּמוּ	תִּעְלָבוּ	תִּחְקְרוּ	תִּבְחָרוּ *	תִּשְׁמָעוּ
	יִכְנֹסוּ	יִרְדַּמוּ	יִעְלָבוּ	יִחְקְרוּ	יִבְחָרוּ *	יִשְׁמָעוּ
צווי	הִכְנֹס	הִרְדַּם	הִעְלַב	הִחְקַר	הִבְחַר	הִשְׁמַע
	הִכְנֹסִי	הִרְדַּמִּי	הִעְלָבִי	הִחְקָרִי	הִבְחָרִי *	הִשְׁמָעִי
	הִכְנֹסוּ	הִרְדַּמוּ	הִעְלָבוּ	הִחְקְרוּ	הִבְחָרוּ *	הִשְׁמָעוּ
		Future changes Nikkud	All tenses change Nikkud		*Second letter of the root	*(f,s) and future change Nikkud

בטבלה זו השתמשנו בכתיב חסר (אין י' אחרי ה-prefix של בניין נפעל. יש לזכור שמבטאים כ – כ.
 In this table we used *Ktiv Haser*, (There is no *yod* after the prefix of the *Nif'al* stem, however the pronunciation is *i*)

גזרות הנפעל - מצומצם

גזרה	שלמים	פ הפועל ר'	פ הפועל א, ה, ע	פ הפועל ח	ע הפועל א, ה, ח, ע	ל הפועל גרונית	ל הפועל א	ל"ה	פ הפועל גרונית + ל"ה
infinitive	לְהִכְנִס (להכניס)	לְהִרְדֵּם	לְהֹאכֵל	לְהִסְקֹר	לְהִבְחֹר (להבחר)	לְהִשְׁמַע (להשמע)	לְהִבְרָא (להברא)	לְהִבְנוֹת	לְהַעֲשׂוֹת
שורש	כ.נ.ס	ר.ד.מ	א.כ.ל	ח.ק.ר	ב.ח.ר	ש.מ.ע	ב.ר.א	ב.נ.ה	ע.ש.ה
עבר	נִכְנַסְתִּי	נִרְדַּמְתִּי	נֹאכַלְתִּי	נִחְקַרְתִּי	נִבְחַרְתִּי	נִשְׁמַעְתִּי	נִבְרַאתִי	נִבְנִיתִי (נבנית)	נַעֲשִׂיתִי
הווה	נִכְנֵס	נִרְדָּם	נֹאכֵל	נִחְקֵר	נִבְחָר	נִשְׁמַע	נִבְרָא	נִבְנֶה	נַעֲשֶׂה
עתיד	אֶכְנֹס	אֶרְדָּם	אֶאָכֵל	אֶחְקֹר	אֶבְחָר	אֶשְׁמַע	אֶבְרָא	אֶבְנֶה	אֶעֱשֶׂה
ציווי	הִכְנֵס	הִרְדָּם	הֹאכֵל	הִסְקֹר	הִבְחָר	הִשְׁמַע	הִבְרָא	הִבְנֶה	הַעֲשֶׂה
gerund	הִכְנִסוֹת (כְּנִיסָה)	הִרְדָּמוֹת	הֹאכְלוֹת	הִסְקָרוֹת	הִבְחָרוֹת	הִשְׁמָעוֹת	הִבְרָאוֹת	הִבְנוֹת	הַעֲשׂוֹת

- אם האות השניה של השורש היא ב,כ,פ היא מודגשת בזמן עבר ובזמן הווה (מלבד פ' הפעל א, ה, ע).

דוגמה: מ.כ.ר.

עבר	נִמְכַּרְתִּי
הווה	נִמְכָּר
עתיד	אֶמְכָּר
ציווי	הִמְכָּר
gerund	הִמְכָּרוֹת, (מכירה)

פעל – נפעל

גזרה	פעיל / פעל	סביל / נפעל	גזרה	פעיל / פעל	סביל / נפעל
שלמים	בָּדַק	נִבְדָּק	פ' הפועל ח	חָתַם	נִחְתָּם
	גָּמַר	נִגְמַר		חָתַךְ	נִחְתָּךְ
	דָּלַק	נִדְלָק	ע' הפועל א ה ח ע	בָּחַר	נִבְחַר
	זָכַר	נִזְכָּר		לָחַם	נִלָּחַם
	כָּתַב	נִכְתַּב	ל' הפועל גרופית	שָׁלַח	נִשְׁלַח
	לָמַד	נִלְמַד		שָׁכַח	נִשְׁכַּח
	מָכַר	נִמְכָּר	ל' הפועל א	בָּרָא	נִבְרָא
	סָפַר	נִסְפַּר		קָרָא	נִקְרָא
	שָׁבַר	נִשְׁבַּר		מָצָא	נִמְצָא
	תָּרַם	נִתְרַם	ל"ה	קָנָה	נִקְנָה
פ' הפועל גרופית א,ה,ע	עָרַךְ	נִעְרָךְ		הָיָה	נִהְיָה
	עָצַר	נִעָצַר	פ' הפועל גרופית +ל"ה	עָשָׂה	נִעָשָׂה
פ' הפועל ר	רָשַׁם	נִרְשַׁם		עָנָה	נִעָנָה
	רָדַף	נִרְדָּף			

נפעל – בינוני פעול

* בינוני פעול – תיאור מצב כתוצאה מפעולה אקטיבית

A situation or a state of an object as a result of an active act

נפעל	פעל	
הדלת נפתחה על ידי – הדלת היתה פתוחה החלון נסגר על ידו – החלון היה סגור	אני פתחתי דלת – הדלת היתה פתוחה הוא סגר חלון – החלון היה סגור	עבר
הדלת נפתחת על ידי – הדלת פתוחה החלון נסגר על ידו – החלון סגור	אני פותח דלת – הדלת פתוחה הוא סוגר חלון – החלון סגור	הווה
הדלת תיסגר על ידי – הדלת תהיה סגורה החלון ייסגר על ידי – החלון יהיה סגור	אני אפתח דלת – הדלת תהיה פתוחה הוא יסגור חלון – החלון יהיה סגור	עתיד
* בינוני פעול – תיאור מצב כתוצאה מפעולה פאסיבית A situation or a state of an object as a result of a passive act		
(פֶּתַח) – נִפְתַּח – פְּתוּחַ (סָגַר) – נִסְגָּר – סָגוּר (רָשַׁם) – נִרְשָׁם – רָשׁוּם		

על ידי – by

Creating the passive voice out of the active voice is done by changing the object in the active voice sentence into the subject in the passive voice sentence, and adding *by whom* the action was taken:

Active: She studies the book. היא לומדת את הספר.

Passive: The book is studied *by her*. הספר נלמד על ידה.

על ידי

על ידי

על ידיך

על ידך

על ידו

על ידה

על ידינו

על ידכם

על ידכן

על ידם

על ידן

*Note: by, על ידי, has a plural form:

על ידי, על ידיך, על ידייך, על ידיו, על ידיה, על ידינו, על ידכם, על ידכן, על ידיהם, על ידיהן

It can also be used to form the passive, but usually we will use the singular form which can apply to both singular and plural.

Passive interrogative structure

שאלה בצורת הסביל

Creating the passive voice out of the active voice is done by changing the object in the active voice sentence into the subject in the passive voice sentence:

Active voice:

She studies the book. היא לומדת את הספר.

she is the subject, *the book* is the direct object

Passive voice:

The book is studied by her. הספר נלמד על ידה.

the book is the subject, *she* is the indirect object (agent).

*Note: the predicate has to respond to the new subject of the passive voice sentence.

The same happens with **passive voice questions**:

Active voice:

She studies the book. היא לומדת את הספר.

Passive voice declarative sentence:

The book is studied by her. הספר נלמד על ידה.

Passive voice interrogative sentence:

By whom is the book studied? על ידי מי נלמד הספר?

We know that the book is studied , but have no information by whom, so the question will be general:

על ידי מי?

*Note: the predicate refers to the subject of the passive voice sentence.

Impersonal sentence:

Impersonal declarative sentence active voice:

כל הזמן שומרים על מוזיאון ישראל.

*Note: in an impersonal sentence the predicate is in plural masculine.

Passive voice:

מוזיאון ישראל נשמר כל הזמן.

*Note: the predicate refers to the new subject, *the museum*, which is masculine singular

Passive voice interrogative:

We know that the museum is guarded, but have no information by whom, so the question will be general:

By whom is the museum guarded? על ידי מי נשמר מוזיאון ישראל?

*Note: the predicate refers to the subject of the passive voice sentence

פעל - נפעל

שיעורי בית שבוע 1 Homework Week 1

תרגילים

להרטב, להרדם, להרשם, להיפרד, להיפגש, להיזהר, להילקח, להימצא, להיפתח, להיבחן, להיפגע, להיכנס, להחתם, להיקלט, להיבחר

1. התינוק (ר.ד.מ) _____ אתמול מוקדם.
2. הן רוצות לנסוע לטיול גדול, לכן מחר הן (פ.ר.ד) _____ מההורים שלהן.
3. אנחנו (פ.ג.ש) _____ מחר במסעדה ונדבר על הכל.
4. הוא תמיד (ז.ה.ר) _____ בכביש כי הוא לא רוצה (פ.ג.ע) _____.
5. הספר (מ.צ.א) _____ על ידי המורה היום.
6. אם לא (אתה, עתיד, פ.ת.ח) _____ את הדלת אני לא (כ.נ.ס.ו) _____.
7. הילד (ל.ק.ח) _____ אתמול על ידי אמו.
8. הן תמיד כל כך אוהבות (ב.ח.נ) _____ מי _____ אותן מחר?
9. הן (כ.נ.ס) _____ מחר לכיתה וְלִלְמֹדוֹ איתנו.
10. החוזה בינינו (ח.ת.מ) _____ אתמול.
11. המשרד (ק.ל.ט) _____ את העולה החדש בחודש שעבר. העולה _____ יפה מאוד.
12. מי (ב.ח.ר) _____ מחר לממשלה?
13. אני (ר.ט.ב) _____ אתמול בגשם.
14. הם (ר.ש.מ) _____ בשבוע שעבר לאוניברסיטה.
15. המכתבים (ל.ק.ח) _____ מחר על ידן.

פעל - נפעל

שיעורי בית שבוע 1 Homework Week

פעיל-סביל פעל

1. הילדים שולחים מכתבים. _____
2. החנות תיסגר על ידי המוכר. _____
3. המורים בוחנים את התלמידים. _____
4. ההורים בודקים את הבית. _____
5. השופט ישפוט אותו. _____
6. הם אמרו לי משהו. _____
7. אתן רשמתן שיר במחברתכן. _____
8. היא תסגור את הדלת. _____
9. מה ייאמר על ידו? _____
10. את תפסת אותו. _____
11. מי יבדוק אותי? _____
12. אתן שלחתן מכתב. _____
13. הם תופסים אותן. _____
14. השופט שפט את הגנב. _____

15. המורה יאמר מחר את התשובה. _____
16. אנחנו בודקים את הבעיה. _____
17. אתן חוקרות אותן. _____
18. לומדים היום עברית. _____
19. קונים הרבה דברים. _____
20. מחר תילמד ערבית. _____

תרגיל בחירה בפועל המתאים:

1. הוא (נרשם, יירשם, תירשם, נרשמו) _____ לקורס בשבוע הבא. ה(רשימה, רישום, התרשמות, הרשמה) _____ תתחיל מחר.
2. אף אחד לא יודע מה (אומר, יאמר, נאמר, תאמר) _____ על ידו בישיבה מחר, כמו שאי אפשר לדעת מה (נאמר, אומרים, אמירה, יאמר) _____ בישיבה אתמול.
3. אם (נסגר, ייסגר, תיסגר) _____ הקורס בעתיד, הם (ישלחו, יישלחו, נשלחים, שולחים) _____ על ידי המורה לקורס אחר.
4. מי (נעדרים, נעדרו, ניעדר, נעדר) _____ אתמול מהמסיבה? כמה אנשים (ייעדרו, נעדרים, ייעדרו, היעדרות) _____ היום?
5. הגנבים (נתפסים, ייתפסו, נתפסו, תופסים) _____ בקרוב על ידי השוטרים, ו(לשפוט, שופטים, נשפטים, יישפטו) _____ בבית המשפט.

תרגיל אינטראקטיבי פעל - נפעל Interactive Exercise

שיעורי בית שבוע 1 Homework week 1

<http://sites.harvard.edu/~atgproject/textbook/scripts/widget.html?type=question&quiz=test/xml/120SpringWeek1.xml>

פעל - נפעל

תרגיל חזרה בכיתה שבוע 1 Review Drills Week

Verbs

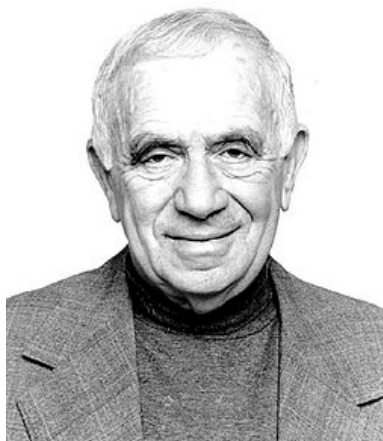
1. I will fail in the exam because I wasn't in class the whole week.
2. The shop was closed by him because of the holidays.
3. He was stopped by the policeman because of his driving.
4. I was absent during the quiz, so Irit will let me write a special paper.
5. Nobody remembers what was said by the prime minister. Even he doesn't remember...
6. The store was closed by the owner. It is closed now.
7. The letter will be sent by him tomorrow. She will receive it in two days.
8. She will be tested by the teacher, because she was absent yesterday.
9. Did you hear what was said by the teacher? – No, I was injured and I had to go to the nurse.
10. The subject was investigated by him. He investigated the subject.
11. She will be registered to the university within a week.
12. The patient was checked up by the doctor.
13. He was tested by the teacher and she decided that he will be registered to the other course.
14. The thief was caught by the policeman.
15. They separated from each other many years ago. The separation was so difficult for both of them!

חזרה שבוע 1 Review Week 1

Sentence Translations Exercise

אלוהים בשירת עמיחי

1. There are many valleys in Jerusalem. In the past they used them for agriculture.
2. I have to get a decision about my future. I need to decide whether I continue to study or take one year to travel the world.
3. The chosen Pope spoke in Rome, but the square (כיכר) was empty.
4. There was a tough competition between the companies. It is still a riddle: who will take the first step ahead...
5. I believe in (total belief) in the coming of the Messiah.
6. There were many characters in this novel. They said empty words...

יהודה עמיחי – קורות חיים

יהודה עמיחי (3 במאי 1924 – 22 בספטמבר 2000), משורר ישראלי זוכה פרס ישראל לשירה (1982), הנחשב לאחד המשוררים העבריים החשובים, לפורץ דרך ומחולל מהפכה בשירה העברית החדשה, ונמנה עם הבולטים בשירה הבינלאומית במאה ה-20.

יהודה עמיחי נולד בשם לודוויג פפוןֶפֶר (Ludwig Pfeuffer) בוירצבורג שבדרום גרמניה למשפחה אורתודוקסית. בילדותו למד בגן-ילדים ובבית-ספר יהודי בשפות עברית וגרמנית. המשפחה עלתה לארץ-ישראל ב-25 במאי 1936. תחילה התגוררו כשנה בפתח-תקווה, ואחר כך עברו לירושלים. עמיחי סיים לימודיו בבית הספר התיכון "מעלה" בירושלים.

במלחמת העולם השנייה, עם סיום לימודיו בבית הספר התיכון, התנדב לצבא הבריטי, ושירת במצרים. בין השאר עסק בהברחת נשק ובהעפלה. לאחר שחרורו למד הוראה בסמינר בית הכרם בירושלים בכיתה מיוחדת לחיילים יוצאי הצבא הבריטי. עם פרוץ מלחמת העצמאות ב-1948 התגייס ושירת כלוחם ב"חטיבת הנגב" של הפלמ"ח עד תום המלחמה. בין השאר השתתף בקרב חוליקאת הקשה, בו נהרג חברו ומפקדו חיים (דיקי) לקסברגר - אירוע ששב והופיע בשירתו וסיפוריו.

לאחר שחרורו מצה"ל למד ספרות ומקרא באוניברסיטה העברית בירושלים, ועסק בהוראה, בסמינר למורי חו"ל ובבית הספר לתלמידי חו"ל באוניברסיטה העברית. כמו כן היה משורר אורח ולימד כתיבה יוצרת באוניברסיטאות שונות בעולם, בהן אוניברסיטת ניו יורק, אוניברסיטת קליפורניה בברקלי ואוניברסיטת ייל.

בשנת 1955 התפרסם ספרו הראשון "עכשיו ובימים האחרים", וחולל מהפכה בשירה העברית. בשנת 1957 זכה בפרס שלונסקי על ספר זה. הוא היה הראשון ממשוררי דור המדינה שזכה בפרס ישראל, שהוענק לו ב-1982. בנימוקים לפרס כתבו השופטים שעמיחי "בשירתו יצר מהלך חדש בשירה העברית" ו"הביא לשנוי מהפכני בלשון הפיוטית, צירוף בין חומרים פיוטיים לחומרים השאובים מן היום יום".

עמיחי נפטר ב-22 בספטמבר 2000 והובא למנוחות בהלוויה ממלכתית בירושלים. במלאת שנה למותו, בספטמבר 2001, הוציא דואר ישראל בול לזכרו. פרס לשירה על שם יהודה עמיחי, נוסד במשותף על ידי משרד החינוך ועל ידי עיריית ירושלים, ומוענק מדי שנה. ארכיונו הספרותי של עמיחי הופקד בספרייה לספרים עתיקים וכתבי יד של אוניברסיטת ייל (Beinecke Rare Book and Manuscript Library of Yale University), במחלקה לשירת עולם.

יהודה עמיחי כותב על אלוהים

אל מלא רחמים – יהודה עמיחי

אל מלא רחמים,

אלמלא האל מלא רחמים

היו הרחמים בעולם ולא רק בו.

אני שקטפתי פרחים בְּהַר

והסתכלתי אל כל העמקים,

אני שהבאתי גוויזות מן הגבעות,

יודע לספר שהעולם ריק מרחמים.

אני שהייתי מלך המלח ליד הים,

שעמדתי בלי החלטה ליד חלוני,

שספרתי צעדי מלאכים,

שילבי הרים משקלות כאב

בתחרויות הנראות

אני שמשתמש רק בחלק קטן

מן המילים במילון.

אני שמוכרח לפתור חידות בעל כורחי

יודע כי אלמלא האל מלא רחמים

היו הרחמים בעולם

ולא רק בו.

אלמלא if it weren't, but for

עמקים, עמק valley

גווייה, גוויות corpse

גבעות, גבעה hill

משקולות, משקולת weight

תחרות, תחרויות contest

נורא, נוראות horrible

משתמש, להשתמש to use

מוכרח must

חידה, חידות riddle, puzzle

בעל כורחי against my will

תפילת "אל מלא רחמים"

לגבר

אל מלא רחמים שוכן במרומים, המצא מנוחה נכונה תחת כנפי השכינה במעלות קדושים וטהורים קְזוֹהֵר הַרְקִיעַ
מְזַהְרִים אֶת נִשְׁמַת פְּלוֹנִי בֶן פְּלוֹנִי, שֶׁהֵלֵךְ לְעוֹלָמוֹ בְּעֶבְרָה שֶׁ {בֶּן הַמִּשְׁפָּחָה} נָדָב צְדָקָה בְּעֵד הַזְכָּרָת נִשְׁמָתוֹ. בְּגֵן עֵדֶן
תָּהָא מְנוּחָתוֹ. לָכֵן בְּעַל הַרְסָמִים יִסְתִּירָהוּ בְּסִתְרֵי כְנָפָיו לְעוֹלָמִים, וְיִצְרֹר בְּצִרּוֹר הַחַיִּים אֶת נִשְׁמָתוֹ. :: הוּא נִחְלָתוֹ
וְיָנוּחַ בְּשָׁלוֹם עַל מִשְׁכְּבוֹ, וְנֹאמֵר אָמֵן:

לאשה

אל מלא רחמים שוכן במרומים, המצא מנוחה נכונה תחת כנפי השכינה במעלות קדושים וטהורים קְזוֹהֵר הַרְקִיעַ
מְזַהְרִים אֶת נִשְׁמַת פְּלוֹנִית בֶּת פְּלוֹנִית שֶׁהֵלְכָה לְעוֹלָמָהּ, בְּעֶבְרָה שֶׁ {בֶּן הַמִּשְׁפָּחָה} נָדָב צְדָקָה בְּעֵד הַזְכָּרָת נִשְׁמָתָהּ,
בְּגֵן עֵדֶן תָּהָא מְנוּחָתָהּ. לָכֵן בְּעַל הַרְסָמִים יִסְתִּירָהּ בְּסִתְרֵי כְנָפָיו לְעוֹלָמִים, וְיִצְרֹר בְּצִרּוֹר הַחַיִּים אֶת נִשְׁמָתָהּ :: הוּא
נִחְלָתָהּ, וְיָנוּחַ בְּשָׁלוֹם עַל מִשְׁכְּבָהּ וְנֹאמֵר אָמֵן:

לחייל

הרבנות הצבאית תיקנה נוסח מיוחד של תפילת "אל מלא רחמים" הנאמר בלוויה צבאית לנופל בקרב או כתוצאה
מפעולות האויב:

אל מלא רחמים שוכן במרומים, המצא מנוחה נכונה על כנפי השכינה במעלות קדושים, טהורים וגבורים, קְזוֹהֵר
הַרְקִיעַ מְאִירִים וּמְזַהְרִים – לְנִשְׁמַת הַחַיִּל פְּלוֹנִי בֶן פְּלוֹנִי שֶׁמָסַר נַפְשׁוֹ עַל קִדְשֵׁי הַשֵּׁם, וְנָפַל מוֹת גְּבוּרִים בְּהַגְנַת
הָעָם וְהָאָרֶץ. בְּעֶבְרָה שֶׁאָנוּ מְתַפְּלִים לְעֹלָיו נִשְׁמָתוֹ, בְּגֵן עֵדֶן תָּהָא מְנוּחָתוֹ. לָכֵן בְּעַל הַרְסָמִים יִסְתִּירָהוּ בְּסִתְרֵי כְנָפָיו
לְעוֹלָמִים וְיִצְרֹר בְּצִרּוֹר הַחַיִּים אֶת נִשְׁמָתוֹ, :: הוּא נִחְלָתוֹ וְיָנוּחַ בְּשָׁלוֹם עַל מִשְׁכְּבוֹ וְיַעֲמֵד לְגוֹרְלוֹ לְקֶץ הַיָּמִין וְנֹאמֵר אָמֵן

יזכור ביום הזיכרון לחללי צה"ל

יִזְכֹּר עִם יִשְׂרָאֵל אֶת בָּנָיו וּבָנוֹתָיו הַנָּאֲמָנִים וְהָאֲמִיצִים
חֲלָלֵי צָבָא-הַהֶגְנָה לְיִשְׂרָאֵל
וְכָל לוחָמֵי הַמַּחְתָּרוֹת וְחֲטִיבוֹת הַלוחָמִים בְּמַעֲרָכוֹת הָעָם
וְאֲנָשֵׁי קַהֲלֹת הַמּוֹדִיעִין, הַבִּטְחוֹן, הַמְשָׁטָרָה וְשֵׁרוֹת בְּתֵי הַסֵּהר
אֲשֶׁר חָרְפוּ נַפְשָׁם בְּמַלְחָמָה עַל תְּקוּמַת יִשְׂרָאֵל
וְכָל מִי שֶׁנִּרְצָחוּ בְּאַרְץ וּמְחוּצָהּ לָהּ בְּיַדֵּי מְרַצְחִים מְאָרְגּוּנֵי הַטֶּרּוֹר

יִזְכֹּר יִשְׂרָאֵל וְיִתְבָּרַךְ בְּנִרְעוֹ וְיִאָּבֵל עַל זֵיו הָעֲלֹמִים
וְחֻמַּדַּת הַגְּבוּרָה וְקִדְשַׁת הָרָצוֹן וּמִסִּירוֹת הַנֶּפֶשׁ
שֶׁל הַנִּסְפִּים בְּמַעֲרַכַת הַכְּבֵדָה

יְהִי חֲלָלֵי מַעֲרָכוֹת יִשְׂרָאֵל עֲטוּרֵי הַנֶּצַח
חַתוּמִּים בְּלֵב יִשְׂרָאֵל לְדוֹר דּוֹר

chimney ארובה, ארובות

pope אפיפיור

chosen נבחר

forearm אמה, אמות

disconnected מנותקים, מנותק

אחרי אושוויץ - יהודה עמיחי

אחרי אושוויץ אין תיאולוגיה:

מארובות הותיקן עולה עשן לבן,

סימן שהקדינלים בחרו להם אפיפיור.

ממשרפות אושוויץ עולה עשן שחור

סימן שהאלוהים טרם החליטו על בחירת

העם הנבחר.

אחרי אושוויץ אין תיאולוגיה:

המספרים על אמות אסירי ההשמדה

הם מספרי הטלפון של האלוהים

מספרים שאין מהם תשובה

ועכשו הם מנותקים, אחד, אחד.

אחרי אושוויץ יש תיאולוגיה חדשה:

היהודים שמתו בשואה

נעשו דומים לאלוהיהם

שאין לו דמות הגוף ואין לו גוף.

אין להם דמות הגוף ואין להם גוף.

אני אומר – יהודה עמיחי

אני אומר באמונה שלמה

שהתפילות קדמו לאלוהים.

התפילות יצרו את האלוהים,

האלוהים יצר את האדם

והאדם יוצר תפילות

שיצרות את האלוהים שיצר את האדם.

אלוהים כמו מדריך תורים – יהודה עמיחי

אלוהים כמו מדריך תורים

מתאר את חיינו ומסביר למבקרים

ולתורים ולבני האלוהים, כך אנו חיים.

to create יוצר, ליצור

העם היהודי – יהודה עמיחי

העם היהודי קורא באזני האלוהים את ספר התורה
במשך כל השנה, כל שבוע פרשה,
כמו שחרזדה שספרה ספורים כדי להציל את חייה,
ועד שמגיעים לשמחת תורה
הוא שוכח ואפשר להתחיל מחדש.

פרשה section of the text

להציל to save

אבינו מלכנו – יהודה עמיחי

אבינו מלכנו, מה עושה אב
שילדיו הם יתומים בעודו חי? מה יעשה אב
שילדיו מתו והוא יהיה אב שכול לנצח נצחים?
יבכה ולא יבכה, לא ישכח ולא יזכר.

אבינו מלכנו, מה עושה מלך ברפובליקה של הפאבים? יתן להם
לחם ושעשועים, כמו כל מלך,
לחם הזכרון ושעשועי השכחה.
לחם וגעגועים, געגועים לאלוהים
ולעולם טוב יותר. אבינו מלכנו.

יתומים orphans

אב שכול bereaved father

שעשועים entertainment, fun

לְטַרֹחַ to bother, to take trouble

כְּשֶׁאַלֻּהִים עֲזָב – יְהוּדָה עֲמִיחִי

כְּשֶׁאַלֻּהִים עֲזָב אֶת הָאָרֶץ הוּא שָׁכַח אֶת הַתּוֹרָה

אֶצֶל הַיְּהוּדִים וּמֵאָז הֵם מְחַפְּשִׁים אוֹתוֹ

וְצוּעָקִים אַחֲרָיו, שִׁכַּחַת מִשְׁהוֹ, שִׁכַּחַת, בְּקוֹל גָּדוֹל

וּבְנֵי אָדָם אַחֲרֵים חוֹשְׁבִים שֶׁזֹּהִי תַּפְלָתָם, שֶׁל הַיְּהוּדִים.

וּמֵאָז הֵם טוֹרְחִים לְמִצּוֹא רְמָזִים בַּתּוֹרָה

עַל מְקוֹם הַמִּצְוָה כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, "דִּרְשׁוּ אֲדוֹנִי בְּהַמִּצְוָה,

קִרְאוּהָ בְּהִיּוֹתוֹ קְרוֹב", אֲבָל הוּא רָחוֹק.

תנ"ך תנ"ך - יהודה עמיחי

תַּנְּ"ךְ תַּנְּ"ךְ אֶתְךָ אֶתְךָ, כִּמוֹ סִפֵּר תּוֹרָה,

מִפְרֹשֶׁת בְּרֹאשִׁית עַד וְזֹאת הַבְּרָכָה

וּבַחֲזָרָה אֲנַחְנוּ מִתְגַּלְגְּלִים יַחַדוּ

וְכָל שָׁנָה אֶהְבֵּתְנוּ מִתְחַדָּשֶׁת.

תֹּרֶה תֹּרֶה הִירָא! הִירָא!

וּלְפַעֲמִים אֲנַחְנוּ עֹבְרִים בְּלִילָה אֶחָד

אֶת מָה שֶׁסִּפֵּר תוֹרָה עוֹבֵר בְּשָׁנָה שְׁלֵמָה,

וּלְפַעֲמִים בְּיָמִים טוֹבִים וְרָגוּעִים

אֲנַחְנוּ מִמְּשִׁיכִים לְהִתְגַּלֵּל הַלֵּאָה

מַעֲבֵר לַתּוֹרָה, מַעֲבֵר לְמוֹת מֹשֶׁה,

דֶּרֶךְ מַלְכִּים וּנְבִיאִים וּכְתוּבִים עַד

דְּבַרֵּי הַיָּמִים, עַד דְּבַרֵּי הָאֱהָבָה

וּמִחֲזָרָה לְבְּרָאשִׁית, עַד לְבְּרִיאַת הָאֹר וְהָעוֹלָם.

וְאֵלֶּהִים אָמַר כָּל יוֹם וַיְהִי עֶרֶב

וַיְהִי בִּבְקָר, אֲבֵל מַעֲוֹלָם לֹא אָמַר

עֲרָבִים, כִּי הָעֲרָבִים רַק לְאוֹהֲבִים.

twilight עֶרְבַּיִם

אלהים מרחם על ילדי הגן – יהודה עמיחי

לָרַחַם	to pity
לָזַחַל	crawl
לֹחֵט – חֵם מְאוּד	
תַּחֲנַת הָאִי־שׁוּף	army field hospital
שׁוֹתֵתִי דָם	bleeding
לְחִוֵּס, חָחוּס	to pity
לְהַצֵּל, יָצַל	to shadow
סִפְסָל	bench
שְׁדֶרָה צִיבּוּרִית	public avenue
מִטְבֵּעַ	coins
חֶסֶד	kindness
לְהוֹרִישׁ, הוֹרִישָׁה	to bequeath
לְהִגֵּן	to defend

אלהים מרחם על ילדי הגן
 פחות מזה על ילדי בית הספר.
 ועל הגדולים לא ירחם עוד
 ישאירם לבדם
 ולפעמים יצטרכו לזחול על ארבע
 בחול הלוחט כדי להגיע
 אל תחנת האי־שוף
 והם שותתי דם.

אולי על האוהבים באמת
 יתן רחמים ויחוס ויציל
 קאילן על הישן בספסל
 שבשדרה הצבורית.

אולי להם גם אנחנו נוציא
 את מטבעות החסד האחרונות
 שהורישנו לנו אבא,
 כדי שאשרם יגן עלינו
 עכשו ובימים האחרים.

אדון עולם

מילים: מן המקורות לחן: עוזי חיטמן

אֲדוֹן עוֹלָם אֲשֶׁר מֶלֶךְ
בְּטָרֶם כָּל יוֹצֵר נִבְרָא
לַעֲתָ נַעֲשֶׂה בְּחֶפְצוֹ כָּל
אֲזִי מֶלֶךְ שְׁמוֹ נִקְרָא

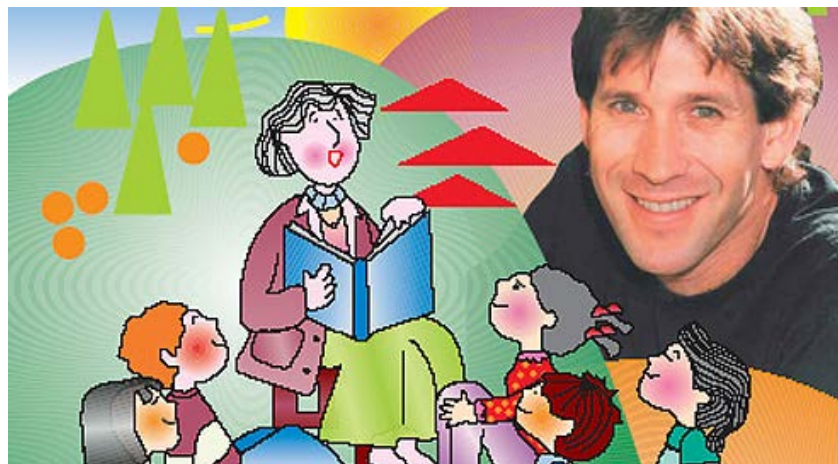
וְאַחֲרֵי כָּל־זֶה הַכֹּל
לְבַדּוֹ יִמְלֹךְ נִרְאֶה
יְהוָה הֵי, יְהוָה הַנּוֹה
יְהוָה יְהִי בְּתַפְאָרָה

אדון עולם הוא פיוט המופיע בסידורי רבות מקהילות ישראל בטרם תפילת שחרית, אשר מחברו לא ידוע. את הפיוט נהגו לומר בימי הביניים בליל יום כיפור, ובמשך הזמן נאמר גם בזמנים אחרים. חלק מקהילות אשכנז אומרות אותו לאחר תפילת ערבית של שבת (לפי ויקיפדיה).

<https://www.youtube.com/watch?v=v6MfMZ7x028>

אלוהים שלי - עוזי חיטמן

וכשהתעוררתי נזכרתי בחלום
וניצאתי לחפש מעט שלום
ולא היה מלאך ולא היה שלום
הוא את הבשורה לקח ואני עם החלום

אלוהים שלי, רציתי שתדע
שהחלום הזה נשאר לי כחידה
אלוהים שלי, רציתי שתדע
על החלום שלי רציתי שתדע
אלוהים שלי, רק רציתי שתדע

wanderings – נדודים

to wake up – להתעורר

bottom of the sea – מצולות הים

announcement – בשורה

riddle – חידה

אלוהים שלי, רציתי שתדע
חלום שחלמתי בלילה במיטה
ובחלום ראיתי מלאך
משמיים בא אלי ואמר לי כך:
באתי משמיים, עברתי נדודים
לשאת ברפת שלום לכל הילדים
לשאת ברפת שלום לכל הילדים

וכשהתעוררתי נזכרתי בחלום
וניצאתי לחפש מעט שלום
ולא היה מלאך ולא היה שלום
הוא מזמן הלך ואני עם החלום

אלוהים שלי, רציתי שתדע
חלום שחלמתי בלילה במיטה
ובחלום ראיתי מלאך
ממצולות הים עלה ואמר לי כך
באתי מן המים, ממצולות הים
לשאת ברפת שלום לילדי כל העולם
לשאת ברפת שלום לילדי כל העולם

<https://www.youtube.com/watch?v=pTqA5LUxKww>

יש אלוהים

מילים: זאב נחמה ומוקי לחן: זאב נחמה

מעולם לא ראיתי את עיניך
כל כך יפות כמו שהן עכשיו
את המרחק שממני עד אליך
סוגר מבט אחד

אני לא מבין מי הייתי בלעדך
ולעולם לא ארצה שוב להיות
אני קרוב, כל כך קרוב אליך
עד שאפשר לראות

שיש אלוהים, יש אלוהים ילדה
תיראי הילדה, תיראי הילדה
שיש אלוהים ויש לנו אהבה
חבקי הילדה, חבקי הילדה

לא הייתי עושה את זה אחרת
אני רק רוצה אותך כמו שאת
מיליון דרכים שבהן אפשר ללכת
אני בוחר אחת

אם יש מקום שאליו תרצי לברוח
אהיה לך בית, אהיה לך מחסה
אני אוהב, אוהב בכל הכוח
איתך בעולם הזה

כי יש אלוהים...

מבט – a look, stare
חבקי, לחבק – to hug

לברוח – to escape
מחסה – cover (n)

https://www.youtube.com/watch?v=-RrMFdlhM_M

Modern Hebrew 120b אוצר מילים אביב רמת הביניים					
שבוע 1					
If it weren't	אלמלא	טקסט	Failed	נכשל	פעלים
step	מדרגה		Was closed	נסגר	
valley	עמק		Was sent	נשלח	
Empty	ריק		Was caught	נתפס	
Decision	החלטה		Separated	נפרד	
Step	צעד		Was checked	נבדק	
Competition	תחרות		Was judged	נשפט	
A riddle	חידה		Was registered	נרשם	
Affair, weekly portion of the Bible	פרשה		Was tested	נבחן	
Belief	אמונה		Was said	נאמר	
Total belief	אמונה שלמה		Was investigated	נחקר	
Orphan	יתום		Was absent	נעדר	
wanderings	נדודים				
To wake up	להתעורר				